

MEDIJI O ZDRAVSTVU

ponedeljak, 16. decembar 2019.godine

RTS- Stižu dodatne doze vakcina protiv gripa, u domovima zdravlja za dva dana

RTS- RTS sa pacijentima koji žive nove živote

RTS- Da ne budu nevidljivi – lakše do terapije za retke bolesti

RTV- Torlakova vakcina protiv gripa čeka zeleno svetlo

RTV- Društvo lekara Vojvodine obeležava veliki jubilej

DNEVNIK- Mladi interventni kardiolozi razmenjuju iskustva na Institutu za KVB

***DZ VOŽDOVAC- PREVENTIVNI PREGLEDI

***DZ VOŽDOVAC- SPIROMETRIJSKO TESTIRANJE

Stižu dodatne doze vakcina protiv gripa, u domovima zdravlja za dva dana

U Srbiju danas stiže dodatnih 10.000 doza vakcina protiv gripa. Vakcinacija od srede. Grip za sada slabog intenziteta.

Virus gripa stigao je u Srbiju prošle nedelje. Iako je ove godine naručeno 50.000 vakcina više nego prošle godine, ukupno skoro 300.000 doza, one su potrošene u rekordnom roku.

Danas stiže dodatnih 10.000 doza, zatim sledi kontrola u Agenciji za lekove i medicinska sredstva i vakcine će najverovatnije od srede biti u domovima zdravlja.

Doktorica Snežana Kušljević iz Doma zdravlja "Milutin Ivković" smatra da će se ovim količinama vakcina povećati zaštita od gripa.

"Drago mi je da su građani povratili poverenje u vakcinaciju, što govore i ove dodatne količine. Imamo vremena da steknemo imunitet, potrebno je da prođu dve do tri nedelje od primanja vakcine i nadamo se da ćemo januar i februar dočekati spremni", kaže doktorica Kušljević.

Prema njenim rečima, u ovom periodu ima dosta respiratornih infekcija, zatima stomačnog virusa kojima pogoduje i ovo toplo-hladno vreme.

Da bi se zaštitili, moramo da se prilagođavamo, što znači da vodimo računa o oblačenju i, prvenstveno, o dobroj ishrani.

"Jedite luka i slanine i pijte dosta tečnosti", savetuje doktorka Kušljević i dodaje da je poželjno i uzimanje vitamina koje sadrže cink i selen koji povećavaju imunitet.

Preporuka je i da se izbegava prostor sa dosta ljudi, kako se infekcije ne bi širile, navela doktorka Kušljević.

RTS sa pacijentima koji žive nove živote

U godini na izmaku, saglasnost za transplantaciju u najtežem trenutku dalo je 15 porodica. Zahvaljujući njihovom "da" spaseno je 37 života. Ekipe RTS-a obišla je pacijente koji odnedavno žive nove živote.

Oporavlja se na Klinici za kardiohirurgiju Kliničkog centra Srbije. U njegovim grudima već nekoliko dana kuca novo srce. Kaže da će ubuduće dan kada je otpočeo novi život – 9. decembar i Svetog Alimpija slaviti kao novi rođendan.

"Bogu hvala, sve je dobro prošlo, urađeno je kako treba, oporavak teče dobro, trajalo je malo duže, iščekivanje je najgore, ali sve je prošlo dobro. Danas ću početi da hodam, ustajem, sve ide kako treba", ispričao je Goran Mijić, koji ima 32 godine.

Urađene su i tri transplantacije bubrega, a dvoje pacijenata dobilo je novu jetru. Oporavljaju se u Urgentnom centru Kliničkog centra Srbije.

Zdravko Bulović koji ima 47 godina kaže da je 22 godine čekao na jetru.

"Hoću da se zahvalim porodici donorima, rečima ne može da se iskaže koliko i volela bih kada bi ljudi bili otvorenijeg uma da se to poboljša", rekla je tridesetdevetogodišnja Irena Tošev.

U ovoj godini saglasnost za transplantaciju dalo je 15 porodica. U najtežim trenucima, kada su se životi njihovih najmilijih gasili, smogli su snage i mislili na druge bolesne ljude. Ipak, u Srbiji je i dalje nedovoljno transplantacija.

Dodatni napori struke i građanstva

"Apelujem da svi uložimo dodatne napore i struka i građanstvo, da ipak postanemo jedno bolje i srećnije društvo. Svake godine sa liste precrtamo po nekoliko imena, to su pacijenti koji nisu dočekali transplantaciju, koje mi znamo koji za nas nisu broj", rekla je Nataša Petrović, anesteziolog iz Tima za transplantaciju Urgentnog centra.

"Upravo i ovakvim kampanjama i onim što se radi na edukaciji stanovništva, tribinama, činjenicom da se o tome priča, sigurno će biti bolje u budućnosti, da popravimo našu organizaciju, da se trudimo više – da kao zdravstveni profesionalci budemo iz dana u dan bolji, da ulažemo u mlade ljude", kaže prof. dr Svetozar Putnik, direktor Klinike za kardiohirurgiju KCS.

Zato što u svakom trenutku u našoj zemlji na transplantaciju čeka oko dve hiljade građana, RTS izveštava o ovoj temi od decembra 2008. Te godine saglasnost je dalo osam porodica, a svake naredne bilo je više porodica koje su uticale da se produži mnogo života.

RTS će nastaviti da izveštava o ovoj temi, ušli smo u dvanaestu godinu kampanje "Produži život", između ostalog i zbog toga što su mnogo veće šanse da nam tokom života zatreba organ, nego da budemo davalac.

Da ne budu nevidljivi – lakše do terapije za retke bolesti

Vlada Srbije usvojila je Nacionalni program za retke bolesti od 2020. do 2022. godine. Ono što je najvažnija stvar u tom programu je uspostavljanje registra retkih bolesti, rekla je za RTS predsednica Nacionalne organizacije za retke bolesti Ivana Badnjarević. Važno je naglasiti, smatra Badnjarevićeva, da

je potrebno uspostaviti radnu grupu koja će od početka, od prve godine primene programa, pratiti implementaciju jer je važno da se sve isplanirane aktivnosti sprovedu u praksi.

Ivana Badnjarević, predsednica Nacionalne organizacije za retke bolesti rekla je, gostujući u Dnevniku RTS-a, da se nakon pet godina vrednog rada svih zainteresovanih strana, predstavnika pacijenata, predstavnika svih institucija – došlo do toga da je program za retke bolesti usvojen.

"Ono što je najvažnija stvar koji mi kao predstavnici pacijenata u tom programu vidimo je uspostavljanje registra retkih bolesti i to će biti značajno jer ne samo što će se konačno znati broj obolelih od retkih bolesti u Srbiji i broj bolesti koje su u Srbiji registrovane već će taj registar dugoročno omogućiti kvalitetnije planiranje zdravstvene zaštite i svih ostalih vidova podrške", rekla je Badnjarevićeva.

Prema njenim rečima, za prvu godinu programa - 2020. godinu, predviđene su aktivnosti koje se tiču izrade softverskog rešenja.

"U drugoj godini programa trebalo bi da bude uspostavljen registar, tako da se u trećoj godini nadamo punim pozitivnim rezultatima tog programa", kaže Badnjarevićeva.

Važno je naglasiti, smatra Badnjarevićeva, da je potrebno uspostaviti radnu grupu koja će od početka, od prve godine primene programa, pratiti implementaciju jer je važno da se sve isplanirane aktivnosti sprovedu u praksi.

"Tek onda ćemo moći da govorimo o najkvalitetnijim rezultatima i o povećanju kvaliteta života osoba sa retkim bolestima", kaže ona.

Prosek čekanja na utvrđivanje dijagnoze sedam godina

Statistika pokazuje da je prosek čekanja na utvrđivanje dijagnoze sedam godina, rekla je predsednica Nacionalne organizacije za retke bolesti.

Ističe da jedna od mera u programu ide ka smanjenju vremena čekanja do utvrđivanja dijagnoze, samim tim smanjenju vremena čekanja na odobravanje terapije i smanjenju vremena čekanja na sve ostale vidove podrške.

"Trenutno je situacija takva da za retke bolesti - govorimo o tome da ne postoji šifra, kada bude registar imaćemo šifru i onda će i banjska rehabilitacija i medicinskotehnička pomagala i sve ostale potrebe biti prepoznate u okviru dijagnoze retke bolesti", kaže ona.

Prema njenim rečima, važno je da retke bolesti konačno budu prepoznate kao sepcifična kategorija jer iako su retke, važno je da ta grupa retkih bolesti ima multidisciplinarni pristup i da bude prepoznata kao posebna kategorija.

Novi centri za retke bolesti

Predviđeno je i otvaranje centara za retke bolesti, kojih u Srbiji ima trenutno pet. Kaže da je programom predviđena bolja definicija centara za retke bolesti.

Centar treba da ima adekvatnu opremu i adekvatan kadar i da se na osnovu toga poveća kvalitet života osobama kojima su ti centri neophodni.

Za narednu godinu Vlada će izdvojiti dve milijarde četrinsto miliona dinara za retke bolesti.

Badnjarevićeva kaže da ako govorimo o situaciji od 2012. godine kada se lečilo osam pacijenata - sada se leči njih dve stotine.

"Dok god imamo situaciju da pojedini pacijenti čekaju da im se uvede terapija, a terapija postoji, naša je obaveza da ukažemo da postoji prostor za veća povećanja, za veća izdvajanja i naša je želja da svi oboleli od retkih bolesti dobiju terapiju odmah", ističe Badnjarevićeva.

Prema njenim rečima, ukoliko terapija počne pravovremeno bolji su rezultati lečenja.

"Ne postoji kategorija najugroženijih, mi kao Savez udruženja koji se bave retkim bolestima ukazujemo na sve one retke bolesti za koje postoji terapija - da ih nisu dobili i ukazujemo na sve ostale potrebe u vidu medicinsko-tehničkih pomagala", zaključila je Badnjarevićeva.

Torlakova vakcina protiv gripa čeka zeleno svetlo

BEOGRAD - Posle 15 godina pauze, Institut "Torlak" proizveo je domaću vakcinu protiv sezonskog gripa "TorVaxFlu", čija su kompletna dokumentacija i uzorci predati na odobravanje i registraciju Agenciji za lekove i medicinska sredstva.

Ako cepivo dobije zeleno svetlo u Agenciji za lekove, građani mogu očekivati da će ih u narednoj sezoni 2020/21. od gripa štititi domaća, Torlakova vakcina.

Reč je o trovalentnoj vakcini koja sadrži dva tipa A virusa i jedan tip B virusa. Namenjena je populaciji od 18 do 65 godina.

"Za sledeću godinu je planirano da proizvedemo 150.000 doza vakcina protiv sezonskog gripa. Proračun je da će to biti dovoljno za uzrastnu grupu, za koju se nadamo da će vakcina biti registrovana. Povećanje proizvodnje, odnosno količina vakcina koja će se praviti, zavisice od potreba", kaže za Tanjug direktorka Instituta Torlak Vera Stojiljković.

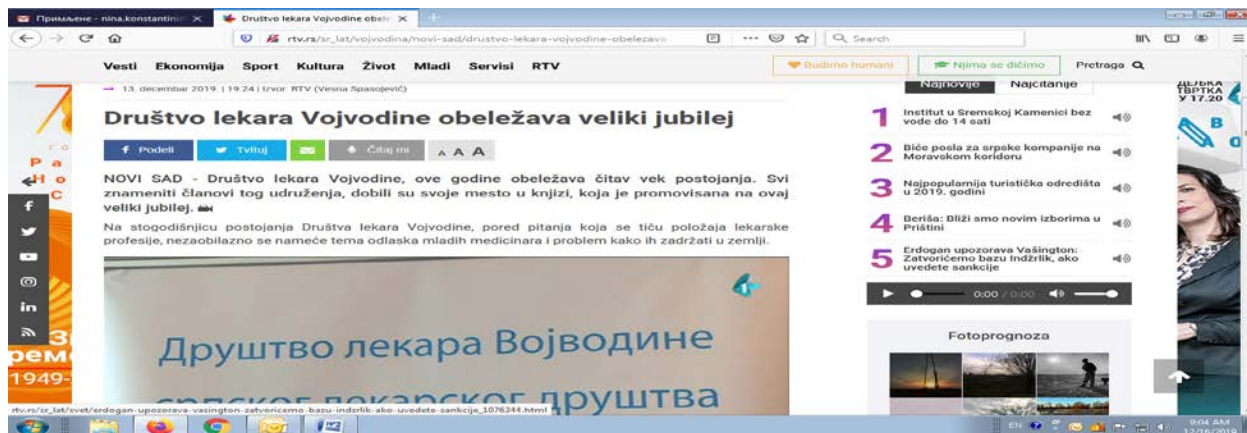
Torlakova vakcina protiv gripa je jednodozna, ne sadrži konzervanse i adjuvans.

Registraciona dokumentacija i uzorci vakcine predati su pre mesec i po dana Agenciji za lekove, a pre toga obavljene su sve provere u okviru samog Instituta.

"Završena su pretklinička i klinička ispitivanja. Dokazali smo da je vakcina efikasna i bezbedna za upotrebu i da daje imunogenost, odnosno zaštitu od tih tipova virusa za koje je pravljena", pojasnila je Stojiljkovićeva.

Ona je navela da je ceo projekat počeo inicijativom Ministarstva zdravlja da se 2006. godine rekonstruiše pogon za proizvodnju vakcina protiv gripa.

Tri godine kasnije Institut se priključio projektu Svetske zdravstvene organizacije (SZO) "Globalni akcioni plan za proizvodnju vakcine protiv gripa", u koji je uključeno 14 zemalja, a samo su tri uspele da proizvedu vakcinu protiv gripa - Srbija, Brazil, Vijetnam.

Društvo lekara Vojvodine obeležava veliki jubilej

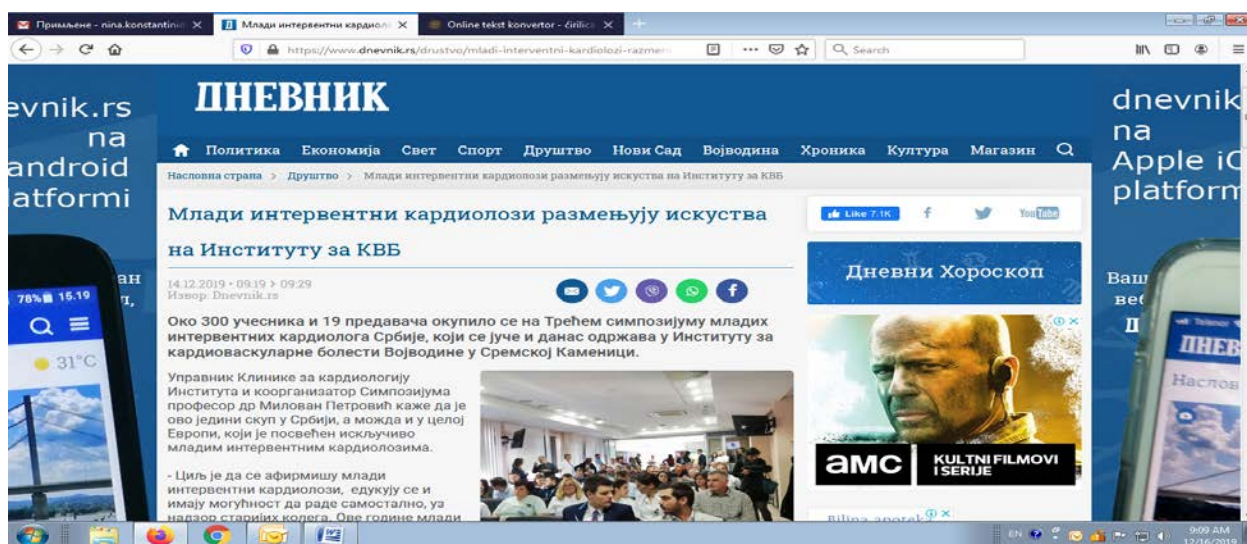
NOVI SAD - Društvo lekara Vojvodine, ove godine obeležava čitav vek postojanja. Svi znameniti članovi tog udruženja, dobili su svoje mesto u knjizi, koja je promovisana na ovaj veliki jubilej.

Na stogodišnjicu postojanja Društva lekara Vojvodine, pored pitanja koja se tiču položaja lekarske profesije, nezaobilazno se nameće tema odlaska mladih medicinara i problem kako ih zadržati u zemlji.

Prof. dr Ksenija Bošković, predsednica Društva lekara Vojvodine kaže da je ulaganje u struku i mlade, zapravo ulaganje u zdravstveni status stanovništva.

Dodaje da će Udruženje, kao i što je to radilo i čitav jedan vek, nastaviti da pruža sigurnost, podršku i konstantnu edukaciju svojim članovima. Na svečanoj akademiji povodom obeležavanja stogodišnjice Društva, promovisana je i knjiga Znameniti lekari - aktivisti Društva lekara Vojvodine, od 1919 do 2019 godine.

ДНЕВНИК

Mladi interventni kardiolozi razmenjuju iskustva na Institutu za KVB

Oko 300 učesnika i 19 predavača okupilo se na Trećem simpozijumu mladih interventnih kardiologa Srbije, koji se juče i danas održava u Institutu za kardiovaskularne bolesti Vojvodine u Sremskoj Kamenici.

Upravnik Klinike za kardiologiju Instituta i koorganizator Simpozijuma profesor dr Milovan Petrović kaže da je ovo jedini skup u Srbiji, a možda i u celoj Evropi, koji je posvećen isključivo mladim interventnim kardiolozima.

- Cilj je da se afirmišu mladi interventni kardiolozi, edukuju se i imaju mogućnost da rade samostalno, uz nadzor starijih kolega. Ove godine mladi lekari vode glavnu reč, oni su i predavači i rade intervencije. Prvog dana skupa rade dve intervencije na koronarnim arterijama, a drugog dana rade intervenciju na aortnom zalistku – kazao je dr Petrović.

Cilj je da se afirmišu mladi interventni kardiolozi, edukuju se i imaju mogućnost da rade samostalno, uz nadzor starijih kolega (dr Milovan Petrović)

Prema njegovim rečima, mladim kardiolozima mnogo znači ovaj skup, jer su u prilici da razmenjuju iskustva i vide kako se rešavaju neki komplikovani slučajevi.

- Imamo 19 predavača koji dolaze iz našeg Instituta, iz Kliničkog centra Srbije, sa Dedinja, kao i iz regionalnih bolnica u kojima se rade ove intervencije, i to iz Valjeva, Niša, Kragujevca, sa Bežanijske kose i iz Užica, a tu je i oko 300 učesnika, od kojih je više od stotine iz drugih zdravstvenih ustanova – naveo je dr Petrović

Načelnik Službe interventne kardiologije Instituta i organizator Simpozijuma dr Dragan Debeljački istakao je da se u moru kongresa koji se održavaju svake godine, jako malo pažnje posvećeno mladim kardiolozima.

- Uvek stariji vode glavnu reč, a mladi gledaju šta stariji rade. Pri tome ubrzan razvoj imidžing tehnologije, kao i tehnologije kojima se meri protok krvnog suda koje služe za preciznije izvođenje procedura, mnogo više odgovaraju mlađim lekarima, koji ih lako i svakodnevno koriste. Ovo je jedini skup gde mladi rade, a stariji su tu samo da ih konsultuju – napomenuo je dr Debeljački.

Na dvodnevnom skupu mladi interventni kardiolozi će prikazivati slučajeve i dr Debeljački kaže kako je to organizovano u dve sesije. Jedna je „kako sam rešio moj slučaj“, a druga je „kako sam rešio moju komplikaciju“, gde će u otvorenoj diskusiji lekari razmenjivati mišljenja, informacije, kao i način rešavanja same komplikacije.

Institut u Sremskoj Kamenici ima 11 interventnih kardiologa i još dvoje lekara koji su na ovoj obuci.

- Svake godine, a tako planiramo da bude i ove, uradimo oko 4.300 koronarografija, od čega je 2.800 perkutanih revaskularizacionih procedura. Od tog broja je 1.200 primarnih perkutanih intervencija u akutnom infarktu miokarda, što je najveći broj u Srbiji. Mi smo jedina kardiološka ustanova u Vojvodini koja radi 24 sata dnevno, svih sedam dana u nedelji, 365 dana godišnje – napomenuo je dr Debeljački.

Simpozijum je otvorio direktor Instituta profesor dr Aleksandar Redžek koji je istakao da je interventna kardiologija oblast koja se najbrže razvija, te je svim učesnicima poželeo dobre uslove za rad, kao i da ih „slušaju“ žice i stentovi.

- Ovo je prilika da pokažete šta ste naučili i dokle ste stigli, jer ste vi budućnost kardiologije – naglasio je dr Redžek.

ПРЕВЕНТИВНИ ПРЕГЛЕДИ У НАСЕЉУ БРАЋЕ ЈЕРКОВИЋ

На захтев заинтересованих корисника, у организацији Службе за поливалентну патронажу Дома здравља „Вождовац“ и уз подршку компаније Medicin Export Import, која је заступник компаније Ascensia Diabetes Care, у **понедељак, 16. децембра 2019. године од 7³⁰ до 9³⁰ часова у Огранку „Др Александар Јеличић“ (ул. Мештровићева 34),** биће спроведени превентивни прегледи:

- ✓ Контрола крвног притиска
- ✓ Контрола шећера у крви
- ✓ БМИ
- ✓ Савети за унапређење здравља
- ✓ Процена фактора ризика за настанак ХНО

У оквиру ове акције, сви заинтересовани грађани добиће тумачење вредности, као и савете и инструкције у вези превенције хроничних незаразних обољења и даљег поступања.

Припрема пацијента за мерење шећера у крви

- Храна доводи до повећања концентрације глукозе у крви, тако да пре доласка не смете доручковати, пити млеко, чај, кафу и сокове, нити узимати алкохол.
- Претходног дана узимати оброке без угљених хидрата. Последњи оброк потребно је да буде до 20 часова.

СПИРОМЕТРИЈСКО ТЕСТИРАЊЕ

Хронична опструктивна болест плућа је према подацима СЗО један од водећих узрока смрти. С тим у вези, јако је важно рано откривање и адекватно лечење ове болести, посебно у популацији становништва која је у великој мери изложена дуванском диму, као што је наша.

Намера нам је да у сарадњи са Градским заводом за плућне болести и туберкулозу спроведемо још једну акцију бесплатног спирометријског тестирања **17.12.2019. године** у времену од **12 до 16 часова** у Централном објекту Дома здравља „Вождовац“ са циљем раног детектовања **ХОБП**.

